

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ  
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«ПРАВОВІ ОСНОВИ  
ПУБЛІЧНОГО  
АДМІНІСТРУВАННЯ»**

**Харків  
2021**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ  
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ  
ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ  
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
«ПРАВОВІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО  
АДМІНІСТРУВАННЯ»**

**для студентів  
Інституту підготовки кадрів  
для органів юстиції України  
денної форми навчання**

**другого (магістерського) рівня  
галузь знань 08 «Право»,  
спеціальності 081 «Право»**

**Харків  
2021**

**Методичні матеріали для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Правові основи публічного адміністрування»** для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання другого (магістерського) рівня галузь знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право» / уклад.: Н. П. Матюхіна. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021.

У к л а д а ч Н. П. Матюхіна

© Національний юридичний університет  
імені Ярослава Мудрого, 2021

## В С Т У П

«Правові основи публічного адміністрування» – навчальна дисципліна, мета вивчення якої полягає у набутті професійних компетентностей, зокрема у сфері публічного адміністрування, опанування студентами знань щодо його сутності, системи, правових засад, завдань та функцій, форм та методів, принципів організації та функціонування тощо; у поглибленому розумінні процесу публічного адміністрування на різних рівнях – державному, регіональному, місцевому, зарубіжного досвіду публічного адміністрування, вироблення вмінь практичного використання теоретичних положень публічного адміністрування та застосування законодавства.

Завданнями, які дозволяють досягти цієї мети, є: засвоєння основних понять у сфері публічного адміністрування, етапів, шкіл та моделей його розвитку, системи публічного адміністрування, принципів її організації, правового статусу органів публічної адміністрації, організаційно-правових засад публічного адміністрування у сфері юстиції; розуміння цілей, завдань та функцій публічного адміністрування, його форм та методів, кадрового забезпечення, етичних засад, організації та правового забезпечення надання публічних (адміністративних) послуг, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в публічному адмініструванні; застосування зарубіжного досвіду публічного адміністрування.

Навчання цієї дисципліни передбачає застосування інтерактивних методів під час лекцій, практичних занять з акцентом на самостійній роботі студента. Якість засвоєння матеріалу перевіряється на іспиті.

У результаті опанування навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» студенти п о в и н н і:

**з н а т и** методологічні основи публічного адміністрування; його систему, моделі, принципи, завдання та функції; форми, методи та стилі публічного адміністрування; особливості прийняття управлінських рішень в публічному адмініструванні, види управлінських рішень; поняття, природу і зміст публічних послуг (державних і муніципальних), що надаються органами публічної влади, їх місце в структурі діяльності держави, організаційно-правовий механізм надання адміністративних послуг; етичні засади публічного адміністрування; інноваційні технології публічного адміністрування; теорію та практику застосування публічного адміністрування за кордоном та в Україні;

**у м і т и** використовувати отримані знання у практичній діяльності; вільно орієнтуватись у системі нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері публічного адміністрування; правильно тлумачити та застосовувати правові норми, що регулюють відносини у сфері публічного адміністрування; використовувати досягнення юридичної науки для вирішення професійних завдань у сфері публічного адміністрування; користуватись науковою та спеціальною літературою, електронними та іншими інформаційними джерелами.

Зважаючи на численність нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері публічного адміністрування, при вивченні навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» студентам пропонується здійснювати пошук необхідних актів на веб-сайті Верховної Ради України: [www.zakon1.rada.gov.ua](http://www.zakon1.rada.gov.ua)

Для вивчення навчальної дисципліни рекомендовано таку літературу:

Адміністративно-правове забезпечення прав людини органами публічної адміністрації в Україні : зб. наук. праць / За заг. ред. д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН України О.Ф. Андрійко. К. : Інститут держави і права. ім. В.М. Корецького НАН України, 2015. 199 с.

Демократичні засади державного управління та адміністративне право: моногр. / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. К.: Юрид. думка, 2010. 496 с.

Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М. та ін. Публічне адміністрування в Україні: Навч. посібник / [за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М. Мельтюхової. Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2011.

Кагановська Т. Є. Кадрове забезпечення державного управління в Україні: монографія. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. 360 с.

Ониськів М. М. Організаційно-правові питання адміністративної реформи в Україні: моногр. К.: Юрид. думка, 2010. 196 с.

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / За заг. ред. Н. П. Матюхіної (Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.). Х. : Право, 2020. 230 с.

Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток / за заг. ред. А.В. Толстоухова, Н.Р. Нижник, Н.Т. Гончарук. Д. : Монолит, 2010. 400 с.

Публічна влада та управління: принципи і механізми реалізації: моногр. / за заг. ред. Н. Р. Нижник. – Чернівці: Технодрук, 2008. 432 с.

Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України: монографія / А. В. Кірмач, В. П. Тимошук, М. В. Фігель та ін.; за заг. ред. В. П. Тимощука, А. М. Школика. – Київ: Конус-Ю, 2007. 735 с.

Публічна служба: посібник для підготовки для іспиту / За заг. ред. Н.П. Матюхіної (Битяк Ю.П., Матюхіна Н.П., Федчишин С.А.). Х.: Право, 2018.

Пухтецька А. А. Європейський адміністративний простір і принцип верховенства права: монографія / відп. ред. В. Б.Авер'янов. К.: Юридична думка, 2010. 140 с.

ЗАТВЕРДЖЕНО  
на засіданні кафедри  
адміністративного права університету  
(протокол № від 2021 р.)

## **I. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»**

### **I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ**

#### **Загальні засади публічного адміністрування**

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування, його види. Предметна сфера публічного адміністрування. Публічна адміністрація: поняття та ознаки. Формування та розвиток публічного адміністрування, його основні моделі («Old Public Management», «New Public Management», «Good Governance»). Стан імплементації існуючих моделей публічного адміністрування в українську практику. Правові засади публічного адміністрування.

#### **Система публічного адміністрування**

Поняття системи публічного адміністрування, її структура, принципи організації та функціонування. Особливості правового становища суб'єктів публічного адміністрування, їх види, сфери діяльності та компетенція, правові засади організації та діяльності. Недержавні інституції публічного адміністрування. Місцеве самоврядування та його роль в системі публічного адміністрування. Роль інститутів громадянського суспільства у публічному адмініструванні. Адміністративні реформи як інструмент забезпечення ефективності публічного адміністрування.

### **2. ЗМІСТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ**

#### **Функції, форми та методи публічного адміністрування**

Поняття та види функцій публічного адміністрування. Проблема приватизації функцій публічного адміністрування. Залучення суб'єктів приватного права до реалізації завдань та функцій публічного адміністрування. Публічне адміністрування як процес підготовки та виконання управлінських рішень. Поняття, особливості та види управлінських рішень. Форми та методи публічного адміністрування (загальна характеристика). Поняття, природа і зміст публічних послуг, їх види. Адміністративні послуги в системі публічних послуг. Організаційно-правовий механізм надання адміністративних послуг. Електронне урядування

як форма організації публічного адміністрування: його мета, основні завдання, напрямки реалізації, законодавче та інституційне забезпечення.

### **Публічні послуги в системі публічного адміністрування**

Поняття, природа і зміст публічних послуг (державних і муніципальних). Місце публічних послуг у структурі діяльності держави. Ознаки публічних послуг. Принципи надання публічних послуг. Види публічних послуг.

Адміністративні послуги: поняття, місце в системі публічних послуг, основні види. Організаційно-правовий механізм надання адміністративних послуг. Проблема якості адміністративних послуг та їх стандартизації. Зарубіжний досвід правового регулювання адміністративних послуг.

Адміністративні послуги у сфері юстиції.

## **3. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ЮСТИЦІЇ**

### **Система публічного адміністрування у сфері юстиції**

Становлення та розвиток системи публічного адміністрування у сфері юстиції, її сучасний стан, особливості організації та правового забезпечення. Система суб'єктів публічного адміністрування юстицією. Роль та повноваження Кабінету Міністрів України. Особливості адміністративно-правового статусу Міністерства юстиції України. Територіальні органи Міністерства юстиції України. Державні установи та підприємства підвідомчі Мін'юсту. Недержавні суб'єкти публічного адміністрування у сфері юстиції (органи місцевого самоврядування, саморегулювні та самоврядні організації тощо). Адміністративні послуги у сфері юстиції.

### **Публічне адміністрування у сфері державної реєстрації**

Децентралізація як провідна тенденція розвитку публічного адміністрування у сфері юстиції. Правові та організаційні основи системи державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Правові засади та суб'єкти державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Правові засади та система органів державної реєстрації актів цивільного стану. Державна реєстрація друкованих засобів масової інформації (правові засади, органи державної реєстрації). Правові та організаційні засади державної реєстрації інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності. Повноваження Міністерства юстиції України у сфері державної реєстрації. Контроль у сфері державної реєстрації.

### **Управління системою надання безоплатної правової допомоги**

Система надання безоплатної правової допомоги: правові засади та її організаційна модель. Надання безоплатної первинної правової допомоги (право на безоплатну первинну правову допомогу, правові послуги, система суб'єктів надання послуг). Надання безоплатної вторинної правової допомоги (право на безоплатну вторинну правову допомогу, правові послуги, система суб'єктів надання послуг). Громадські радники в системі надання безоплатної правової допомоги. Суб'єкти управління системою надання безоплатної правової допомоги. Міністерство юстиції України як суб'єкт управління системою надання безоплатної правової допомоги. Координаційний центр з надання правової допомоги: особливості правового статусу.

### **Суб'єкти публічного адміністрування у сфері примусового виконання рішень судів та інших державних органів**

Система органів та осіб, які здійснюють примусове виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб). Суб'єкти управління у сфері організації примусового виконання рішень. Особливості правового статусу державних та приватних виконавців. Система суб'єктів публічного адміністрування у сфері примусового виконання рішень судів та інших державних органів. Кабінет Міністрів України як складова системи публічного адміністрування у сфері примусового виконання рішень судів та інших державних органів. Міністерство юстиції України та його територіальні органи як суб'єкти публічного адміністрування у сфері примусового виконання рішень судів та інших державних органів. Асоціація приватних виконавців України.

## **4. Кадрове забезпечення публічного адміністрування**

### **Кадрова політика й управління персоналом у сфері публічного адміністрування**

Кадрова політика як системний елемент публічного адміністрування. Публічна служба в механізмі реалізації завдань та функцій публічного адміністрування. Правове регулювання публічної служби. Державна служба як складова публічної служби. Кадрова політика й управління персоналом у сфері державної служби в контексті реформування державного управління. Система управління персоналом на державній службі, її цілі, завдання та пріоритети. Правові засади управління персоналом на державній службі. Поняття та класифікація персоналу державної служби, його чисельність та структура. Поняття та види суб'єктів управління персоналом на державній службі, особливості їх правового становища. Проблема іміджу державних службовців й державної служби. Зарубіжний досвід організації та правового забезпечення управління персоналом на державній службі та його значення для України.



## **Управління організаційною культурою. Лідерство на державній службі (організаційно-правовий аспект)**

Поняття та типи організаційної культури. Організаційна культура державної служби, її основні складові. Формування команди та організаційна культура державної служби. Нормативно-правове забезпечення розвитку лідерства на державній службі. Лідерська роль керівника як суб'єкта управління персоналом на державній службі. Стили управління персоналом у сфері державної служби. Проблема деструктивного лідера у державному управлінні. Вплив соціально-психологічного клімату на ефективність державної служби. Управління соціально-психологічним кліматом, конфліктами, поведінкою персоналу. Проблема булінгу на державній службі. Роль етичних кодексів державних службовців у вирішенні сучасних управлінських завдань.

## 2. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

| №<br>п/<br>п | Т е м а                                                                                            | Усього годин | У тому числі |                      |                      |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|----------------------|----------------------|
|              |                                                                                                    |              | лекції       | практичні<br>заняття | самостійна<br>робота |
| 1            | 2                                                                                                  | 3            | 4            | 5                    | 6                    |
| 1            | Загальні засади публічного адміністрування                                                         |              | 2            | 2                    |                      |
| 2            | Система публічного адміністрування                                                                 |              | 2            | 2                    |                      |
| 3            | Функції, форми та методи публічного адміністрування                                                |              | 2            | 4                    |                      |
| 4            | Публічні послуги в системі публічного адміністрування                                              |              | 2            | 2                    |                      |
| 5.           | Система публічного адміністрування у сфері юстиції                                                 |              | 2            | 4                    |                      |
| 6.           | Публічне адміністрування у сфері державної реєстрації                                              |              | 2            |                      |                      |
| 7.           | Управління системою надання безоплатної правової допомоги                                          |              | 2            | 2                    |                      |
| 8.           | Публічне адміністрування у сфері примусового виконання рішень і рішень інших державних органів     |              | 2            |                      |                      |
| 9.           | Кадрова політика й управління персоналом у сфері публічного адміністрування                        |              | 2            | 4                    |                      |
| 10           | Управління організаційною культурою. Лідерство на державній службі (організаційно-правовий аспект) |              | 2            |                      |                      |
| <b>Разом</b> |                                                                                                    |              | 20           | 20                   |                      |

## 4. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

### Тема 1. Загальні засади публічного адміністрування

#### Питання для обговорення

1. Публічне адміністрування: поняття, основні види та предметна сфера.
2. Зміст та співвідношення базових понять: «управління», «державне управління», «муніципальне управління», «публічна влада», «міське самоврядування», «публічна адміністрація».
3. Основні етапи розвитку публічного адміністрування. Вплив Вудро Вільсона на становлення та розвиток теорії публічного адміністрування.
4. Характеристика основних моделей публічного адміністрування:
  - бюрократична модель публічного адміністрування;
  - новий публічний (державний) менеджмент як модель публічного адміністрування: основні риси;
  - концепція «належного» управління: сутність, принципи.

#### Завдання

1. Встановіть відповідність між професійними термінами та їх визначеннями

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Муніципальне управління | - регламентована законами та іншими нормативно-правовими актами діяльність суб'єктів публічного адміністрування, спрямована на здійснення законів та інших нормативно-правових актів шляхом прийняття адміністративних рішень, надання встановлених законами адміністративних послуг. |
| Адміністрування         | - особливий та самостійний різновид діяльності держави, що здійснює окрема система спеціальних державних органів – органів виконавчої влади.                                                                                                                                          |
| Делеговані повноваження | - діяльність органів управління та їх посадових осіб (від лат. administro – управляю, завітую, служу)                                                                                                                                                                                 |
| Державна служба         | - сукупність суб'єктів публічної влади, ключовими структурними елементами якої є органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, а також інших суб'єктів, які мають повноваження забезпечувати виконання                                                                  |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                | закону та здійснювати інші публічно-управлінські функції в публічних інтересах.                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Адміністрація                  | - адміністративно-владна діяльність уповноважених органів місцевого самоврядування, яка здійснюється в інтересах місцевого населення для забезпечення реалізації муніципальної влади.                                                                                                                                                          |
| Державне управління            | - тимчасова передача для виконання від одного суб'єкта управління (органу чи посадової особи) іншому суб'єкту функцій та повноважень із збереженням у делегуючого суб'єкта права повернути їх до власного виконання та збереження за ним певного контролю за реалізацією делегованих повноважень                                               |
| Місьцеве самоврядування        | - публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави                                                                                                                                                                                                                                   |
| Місцева державна адміністрація | - владний, організуючий вплив суб'єкта управління на об'єкт управління для досягнення певної мети.                                                                                                                                                                                                                                             |
| Публічне адміністрування       | - місцевий орган виконавчої влади, який входить до системи органів виконавчої влади і в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані йому відповідною радою                                                                     |
| Управління                     | - апарат, органи, сукупність осіб, які здійснюють управління (адміністрування), керують діями людей                                                                                                                                                                                                                                            |
| Публічна адміністрація         | - гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста - самотійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. |

2. Наведіть у таблиці, наведеної нижче, перелік основних теорій та шкіл публічного адміністрування у хронологічній послідовності їх виникнення та становлення

| Школа управління | Період становлення та розвитку | Основні ідеї | Представники |
|------------------|--------------------------------|--------------|--------------|
|------------------|--------------------------------|--------------|--------------|

3. Проаналізуйте вітчизняне законодавство у сфері публічного адміністрування щодо запровадження принципів належного управління (урядування).

#### Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30 ст.141. (з наступ. змін. та допов.).

Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України № 810 від 22.07.1998. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/810/98>

Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 (в редакції від 18.12.2018 №1102). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>

Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>

Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. С. 15-23. URL: [file:///C:/Users/mnp\\_0/Downloads/RoNrLY2xgDzeTBNhlVAwuqU2Ka-4xjFD%20\(5\).pdf](file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/RoNrLY2xgDzeTBNhlVAwuqU2Ka-4xjFD%20(5).pdf)

Біла книга Європейського врядування (розділ II. Принципи ефективного врядування). URL: [http://pravo.org.ua/files/konstutyc/WHITE\\_BOOK\\_UKR\\_REV.pdf](http://pravo.org.ua/files/konstutyc/WHITE_BOOK_UKR_REV.pdf)

Василенко І.А. Адміністративно-державне управління в країнах заходу: США, Великобританія, Франція, Німеччина. К., 2006. п. 1.1 (Історичний вимір адміністративної науки). URL: <http://bibliograph.com.ua/administrativnoe-pravo-7/index.htm>

Мацелик Т.О. Публічна адміністрація: питання понятійно-категоріального апарату. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 135-138. URL: [http://kul-lib.narod.ru/bibl.files/index-2012\\_1/135.pdf](http://kul-lib.narod.ru/bibl.files/index-2012_1/135.pdf).

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / За заг. ред. Н. П. Матюхіної. Х. : Право, 2020. Розділ 1, II.

Публічне адміністрування в Україні: навч. посіб. / Дзюндзюк В. Б. Мельтюхова Н. М., Фоміцька Н. В. та ін. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. С. 7-29, 29-61.

Пухтецька А. А. Запровадження принципів та стандартів належного урядування у діяльності публічної адміністрації. *Наукові записки. Том 103. Юридичні науки.* 2010. С. 36-40. URL: [http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3840/Pukhtetska\\_Zaprova\\_dzhennia\\_pryntsypiv.pdf?sequence=1](http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3840/Pukhtetska_Zaprova_dzhennia_pryntsypiv.pdf?sequence=1)

## Тема 2. Система публічного адміністрування

### Питання для обговорення

1. Система публічного адміністрування: структура, основні риси. Суб'єкти публічного адміністрування.
2. Принципи організації та функціонування системи публічного адміністрування, їх характеристика (принципи централізації та децентралізації, концентрації та деконцентрації, транспарентності тощо).
3. Органи виконавчої влади як суб'єкти публічного адміністрування, види, сфера діяльності та компетенція.
4. Партиципативний механізм в публічному адмініструванні: сутність та основні моделі.
5. Реформа публічної адміністрації (адміністративна реформа) в Україні, її завдання, основні етапи та напрямки.

### Завдання

4. Включивши телевізор, студент А. почув завершення випуску новин: «...реорганізувати Державне агентство ..... у Міністерство .....».

**Надайте відповіді на питання: ким виданий нормативно-правовий акт про реорганізацію державного агентства і що змінилось у статусі реорганізованого державного органу?**

5. Заповніть порівняльну таблицю.

| <i><b>Види органів виконавчої влади</b></i>     | <i><b>Порядок утворення</b></i> | <i><b>Підпорядкованість</b></i> | <i><b>Акти, які видають</b></i> | <i><b>Ким призначається чи обирається керівник</b></i> |
|-------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------|
| <b>Міністерство України</b>                     |                                 |                                 |                                 |                                                        |
| <b>Територіальний орган міністерства</b>        |                                 |                                 |                                 |                                                        |
| <b>Інші ЦОВВ (служби, агентства, інспекції)</b> |                                 |                                 |                                 |                                                        |
| <b>Обласна державна адміністрація</b>           |                                 |                                 |                                 |                                                        |
| <b>Районна державна адміністрація</b>           |                                 |                                 |                                 |                                                        |

6. Голова державної обласної адміністрації видав розпорядження про звільнення з посади керівника територіального управління національної поліції та тимчасово доручив виконання його обов'язків одному із своїх заступників.

*Дайте юридичну оцінку законності дій голови обласної державної адміністрації.*

7. На сторінках наукових та інших видань непоодинокими є висновки про необхідність подальшого реформування публічної адміністрації в Україні. *На підставі аналізу Стратегії реформування державного управління до 2021 року та Стратегії реформування державного управління до 2025 року визначте завдання та напрямки реформування публічної адміністрації в Україні.*

Список нормативно-правових актів  
та літератури

Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30 ст.141.

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

Про Центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999. Про охоронну діяльність: Закон України від 22.03.2012 № 4616-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 15.07.2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

Концепція адміністративної реформи в Україні: затв. Указом Президента України від 22.07.1998 № 810/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98>

Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 - 2020 роки: Затв. Указом Президента України від 06.02.2016 № 68/2016. *Офіційний вісник України* . 2016 р., № 18. Ст. 716.

Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 (в редакції від 18.12.2018 №1102). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>

Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>

Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>

Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>

Типове Положення про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 (в редакції постанови від 24.04.2019 №353). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>

Біла книга Європейського врядування (розділ II. Принципи ефективного врядування). URL: [http://pravo.org.ua/files/konstatyuc/WHITE\\_BOOK\\_UKR\\_REV.pdf](http://pravo.org.ua/files/konstatyuc/WHITE_BOOK_UKR_REV.pdf)

Міхровська М.С. Принципи організації та діяльності органів виконавчої влади як інструмент становлення сервісної держави. *Адміністративне право і процес*. 2015. № 2(12). С. 55-62. URL: [file:///C:/Users/User\\_2/Downloads/Mihrovska.pdf](file:///C:/Users/User_2/Downloads/Mihrovska.pdf)



### Тема 3. Функції, форми та методи публічного адміністрування

#### Питання для обговорення

*4 години*

1. Поняття та види функцій публічного адміністрування, сучасні тенденції їх розвитку та шляхи оптимізації (функціональні обмеження, «приватизація» функцій державного управління, аутсорсинг функцій, державно-приватне партнерство, стратегічне планування).

2. Публічне адміністрування як процес розробки, прийняття та виконання управлінських рішень. Види управлінських рішень.

3. Форми та методи публічного адміністрування: поняття, ознаки та види. Адміністративний акт як пріоритетна форма публічного адміністрування.

4. Поняття та види стилю керівництва, їх вплив на ефективність публічного адміністрування.

#### *Завдання*

**8. Підготовка та обговорення доповідей -презентацій за темами (на вибір):**

- аутсорсинг і аутстафінг: для чого використовується і в чому різниця
- юридичний аутсорсинг
- коучинг як стиль управління;
- модель GROW;
- управління талантами: модний тренд чи необхідність

Для виконання завдання формуються робочі групи у складі 2-3 особи.

### **9. Стратегічне планування та SWOT-аналіз**

Для виконання завдання формуються робочі групи у складі 3-4 осіб. Кожна робоча група за результатами проведеного аналізу готує підсумковий Звіт, який захищається під час проведення практичного заняття.

**Завдання.** Провести SWOT-аналіз за одним із запропонованих напрямків:

- SWOT-аналіз юридичного аутсорсингу «Юридичний аутсорсинг або штатний юрист: переваги, недоліки та ризики для публічного адміністрування/ бізнесу»
- SWOT-аналіз залучення непрофесіоналів (громадських радників, параюристів) до надання безоплатної правової допомоги.

- SWOT-аналіз дистанційного навчання в університеті, її сильні та слабкі сторони, можливості та загрози»

**SWOT-аналіз** - це визначення сильних і слабких сторін організації (органу, регіону, територіальної громади, підприємства, державної служби тощо), а також можливостей і загроз, що виходять з його найближчого оточення (зовнішнього середовища).

Термін «SWOT-аналіз» від скорочення перших літер англійських слів «сильні та слабкі сторони, можливості та загрози» (Strength, Weaknesses, Opportunities, Threats).

Для стратегічного планування необхідно обов'язково зважити на сильні та слабкі сторони організації (у т. ч. органу публічної адміністрації), а також можливості та загрози, що існують як всередині, так і за її межами. Загалом SWOT, у поєднанні з PEST-аналізом, дає змогу брати до уваги різні фактори, що можуть вплинути на діяльність організації, разом з політичною, економічною, соціальною ситуацією, ресурсами, зовнішніми факторами тощо.

SWOT-аналіз передбачає групування факторів впливу на зовнішні та внутрішні (відносно організації) та їх аналіз з позиції позитивного чи негативного впливу на діяльність організації

*Основні завдання SWOT-аналізу:*

- визначення можливостей;
- виявлення загроз і розробка заходів щодо зменшення їхнього впливу;
- виявлення сильних сторін організації і зіставлення їх з можливостями;
- визначення слабких сторін організації та розроблення стратегічних напрямів їх подолання;
- виявлення конкурентних переваг та формування стратегічних пріоритетів.

Методика SWOT-аналізу виключно ефективний і доступний спосіб оцінки стану управлінської ситуації в організації, що дозволяє систематизувати проблемні ситуації, краще усвідомити структуру ресурсів, на які слід спиратися у вдосконаленні діяльності і розвитку організації.

Проведення SWOT-аналізу зводиться до заповнення матриці, - так званої «матриці SWOT-аналізу». У відповідні клітинки матриці необхідно занести сильні і слабкі сторони організації, а також ринкові можливості і загрози.

**Сильні сторони організації** - те, у чому вона досягло успіхів або якась особливість, що надає додаткові можливості. Сила може полягати в наявному досвіді, доступі до унікальних ресурсів, наявності передової технології, високій кваліфікації персоналу, високій якості послуг/продукції, що надаються (випускається) і т.п.

**Слабкі сторони організації** - це відсутність чогось важливого для її функціонування або те, що організації поки не вдається в порівнянні з іншими організаціями і ставить його в несприятливе становище.

**Можливості** - це сприятливі обставини зовнішнього середовища, які організація може використовувати для отримання переваги. Як приклад таких можливостей можна привести погіршення позицій конкурентів, різке зростання попиту на послуги, поява нових технологій зростання рівня доходів населення і т. п. Слід зазначити, що можливостями з погляду SWOT-аналізу є не всі можливості, які існують, а тільки ті, які може використовувати організація.

**Загрози** - події, настання яких може несприятливо вплинути на організацію. Приклади загроз: вихід на ринок нових конкурентів, зростання податків, зниження народжуваності і т.п

**Повноцінний метод SWOT-аналізу передбачає його проведення у два основних послідовних етапи: первинний SWOT-аналіз та SWOT-аналіз за окремими елементами.**

У межах практичного заняття проводиться **первинний SWOT-аналіз.**

#### **Матриця первинного SWOT-аналізу**

**Метою первинного SWOT-аналізу** - є виділення ключових елементів матриці, а саме: сильних та слабких сторін організації, а також можливостей та загроз з боку зовнішнього середовища.

При визначенні можливостей та загроз доцільно орієнтуватись на результати **PEST(EL) - аналізу.**

**PEST-аналіз** (іноді позначають як **STEP**) - це інструмент, призначений для виявлення політичних (**P** - political), економічних (**E** - economic), соціальних (**S** - social) і технологічних (**T** - technological) аспектів зовнішнього середовища, які впливають на організацію.

**PESTLE** - аналіз є розширеною двома факторами (**Legal** і **Environmental**) версією **PEST**-аналізу. Іноді застосовуються й інші формати, наприклад, враховуються соціально-демографічний, технологічний, економічний, довкілля (природний), політичний, правовий та етнічні фактори. Також може враховуватися і географічний фактор.

#### **Під час проведення SWOT-аналізу слід:**

- максимально використовувати об'єктивну інформацію (дані із незалежних джерел, фактологічну інформацію тощо)
- уникати суб'єктивної інформації представників організації або членів робочої групи;
- ствердження мають бути підкріплені статистичними даними, результатами опублікованих досліджень і т. ін. з посиланням на джерела інформації;
- використовувати максимально точні та однозначні формулювання;
- необхідно уникати неоднозначних та незначних утверджень;
- пріоритизувати фактори за їх значенням для організації та їх впливу на різні аспекти її діяльності;
- найбільш значущих елементів не повно бути багато, вони мають бути дійсно важливими для організації.

Дотримання цих рекомендацій дозволить виокремити 4-6 пунктів за кожним елементом первинної матриці SWOT, що ранжирувані за їх значенням з точки зору ефекту/впливу фактору на діяльність організації у даний час або у найближчій перспективі.

### Матриця первинного SWOT-аналізу

|                                                            |                                                         |
|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Сильні<br>сторони (S)<br><br>1. ....<br>2. ....<br>3. .... | Слабкі сторони (W)<br><br>1. ....<br>2. ....<br>3. .... |
| Можливості (W)<br><br>1. ....<br>2. ....<br>3. ....        | Загрози (T)<br><br>1. ....<br>2. ....<br>3. ....        |

На базі первинної матриці передбачається побудова розширеної матриці.

Головна мета цього етапу - формування чотирьох пар (груп, комбінацій) різних стратегічних альтернатив на основі співвіднесення виділених сильних і слабких сторін організації та можливостей і загроз зовнішнього середовища.

Так чином утворюються групи:

- Сильні сторони - Можливості (SO)
- Сильні сторони - Загрози (ST)
- Слабкі сторони - Можливості (WO)
- Слабкі сторони - Загрози (WT).

### Матриця відповідності

|                  |                | ВНУТРІШНІ ФАКТОРИ                                                         |                                                                           |
|------------------|----------------|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
|                  |                | СИЛЬНІ СТОРОНИ -<br>S                                                     | СЛАБКІ СТОРОНИ -<br>W                                                     |
| Зовнішні фактори | Можливості - O | SO<br>Внутрішні сильні сторони у відповідності із зовнішніми можливостями | WO<br>Внутрішні слабкі сторони у відповідності із зовнішніми можливостями |
|                  | Загрози - T    | ST<br>Внутрішні сильні сторони у відповідності із зовнішніми загрозами    | WT<br>Внутрішні слабкі сторони у відповідності із зовнішніми загрозами    |

**Стратегічні альтернативи SO:** альтернативи даної групи спираються на максимізацію ефекту від використання сильних сторін організації з урахуванням можливостей зовнішнього середовища.

**Стратегічні альтернативи ST:** альтернативи даної групи спираються на використання сильних сторін організації для мінімізації загроз зовнішнього середовища; при цьому, можливості середовища відходять на другий план, а організація фокусується на тому, як зреагувати на реальні або потенційні загрози.

**Стратегічні альтернативи WO:** альтернативи даної групи спираються на мінімізацію слабких сторін і одночасно на максимізацію можливостей, тобто організація фокусується на тому, як можливості зовнішнього середовища можуть бути використані для подолання слабких сторін організації.

**Стратегічні альтернативи WT:** альтернативи даної групи спираються на прагнення мінімізації слабких сторін та загроз, тобто організація фокусується на пошуку рішень щодо попередження загроз зовнішнього середовища з урахуванням тих слабких сторін, які вона має.

Роботу завершують **висновки, які впливають із змісту роботи та узагальнюють результати проведеного аналізу.** Наводиться також **список використаних джерел.**

## Список нормативно-правових актів та літератури

Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/card4#History>

Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/586-14>

Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

Про охоронну діяльність: Закон України від 22.03.2012 № 4616-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>

Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 931. URL:

Асоціація приватних виконавців України. URL: <https://www.apvu.com.ua/index.php?item=home>

Аутсорсинг і аутстафінг: для чого використовується і в чому різниця. *Юридичний портал Протокол.* URL: [https://protocol.ua/ua/outsorsing\\_i\\_autstafing\\_dlya\\_chogo\\_vikoristovuetsya\\_i\\_v\\_c\\_homu\\_riznitsya/](https://protocol.ua/ua/outsorsing_i_autstafing_dlya_chogo_vikoristovuetsya_i_v_c_homu_riznitsya/)

Квеліашвілі І. Зарубіжна практика застосування аутсорсингу в органах державної влади: перспективи для України. *Державне управління та місцеве самоврядування*, 2015, вип. 4(27). URL: [http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2015/2015\\_04\(27\)/21.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2015/2015_04(27)/21.pdf)

Котовська І.В. , Сороківська О.А. , Луциків І.В. Аутсорсинг як інноваційний інструмент у сфері публічного управління. *Економіка та управління національним господарством.* URL: [http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/4\\_60\\_2017\\_ukr/8.pdf](http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/4_60_2017_ukr/8.pdf)

Кравченко М. В. SWOT-аналіз реформування вітчизняної системи соціальних послуг. *Ефективність державного управління*. 2015. Вип. 43. С. 145-151. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu\\_2015\\_43\\_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2015_43_20)

Матюхіна Н.П. Приватизація державних функцій в контексті завдань реформування державного управління. *Сучасна адміністративно-правова доктрина захисту прав людини: Міжн. наук.-практ. конф., м. Харків, 2015 р.* с.97-102. URL: [http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/admin\\_prawo2015.pdf](http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/admin_prawo2015.pdf)

Методологія планування регіонального розвитку в Україні. Інструмент для розробки стратегій регіонального розвитку і планів їх реалізації. URL: 2018. [https://cg.gov.ua/web\\_docs/1/2014/11/docs/Methodology\\_of\\_RD\\_planning.pdf](https://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.pdf)

Основи публічного адміністрування: навч. посібник /За заг. ред. Н.П. Матюхіної (Битяк Ю.П., Матюхіна Н.П., Ковтун М.С. та ін.). Х.: Право, 2020. 230 с.

Стадник Д. Аутсорсинг та аутстафінг: як це працює. *Юридична Газета*. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/outsorsing-ta-autstafing-yak-ce-pracyue-.html>

Юридичний аутсорсинг – перспективний напрям розвитку юриспруденції! URL: <https://id-legalgroup.com/ua/blog/uridicheskii-aytsorsing-perspektivnoe-napravlenie-razvitiya-urispydencii>

#### Тема 4. Публічні послуги в системі публічного адміністрування

*(п р а к т и ч н е з а н я т т я)*

##### П и т а н н я д л я о б г о в о р е н н я

1. Публічні послуги: поняття та види.
2. Адміністративні послуги в системі публічних послуг: поняття та характерні ознаки.
3. Організаційно-правове регулювання адміністративних послуг в Україні.
4. Центр надання адміністративних послуг: особливості правового статусу.
5. Адміністративні послуги у сфері юстиції.

##### З а в д а н н я

**10.** До К-кого районного суду звернувся Г. із позовною заявою, вказуючи, що він звернувся до Центру надання адміністративних послуг К-кої міської ради для отримання адміністративної послуги з вклеювання фотокартки до паспорту при досягненні громадянином 45-річного віку. В наданні такої послуги йому було відмовлено на підставі того, що вона



надається за зареєстрованим місцем проживання фізичної особи. Г. вважав рішення про відмову в наданні адміністративної послуги незаконним, адже ч. 2 ст. 9 Закону України «Про адміністративні послуги» закріплює, що особа, у тому числі фізична особа - підприємець, має право на отримання адміністративної послуги незалежно від реєстрації її місця проживання.

*Чи порушено у даній ситуації права М. у сфері надання адміністративних послуг? Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативні положення.*

**11.** Керівником управління поліції Н-ської області було анульовано у гр. А. дозвіл на зберігання і носіння мисливської гладкоствольної зброї. Рішення про анулювання дозволу прийнято на підставі акта, складеного працівниками поліції. У зазначеному акті зафіксовано, що А. зловживає спиртними напоями та перебуває на обліку в наркологічному диспансері. Останній з таким рішенням не погодився, адже вважає, що в даному випадку був порушений із основних принципів надання адміністративних послуг, а саме захищеність персональних даних щодо стану його здоров'я.

*Чи правий в даній ситуації А? Чи належить така діяльність поліції до сфери надання адміністративних послуг? Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на положення чинного законодавства. Наведіть характерні ознаки адміністративних послуг.*

**12.** Переїхавши у жовтні 2019 року з іншого населеного пункту до м. Харкова, Д. 1 грудня звернувся до Центру надання адміністративних послуг для реєстрації місця проживання. На наступний день, після надання пакету документів, серед яких була заповнена заява, паспорт громадянина України, квитанція про сплату адміністративного збору, свідоцтво про право власності на квартиру, Д. було повернуто паспорт з проставленою відміткою про реєстрацію місця проживання та постанова про притягнення його до адміністративної відповідальності за ст. 197 КУпАП за порушення строків реєстрації місця проживання, передбачених законодавством.

*Чи належать відносини щодо реєстрації місця проживання до сфери надання адміністративних послуг? Якщо так, наведіть характерні ознаки такої адміністративної послуги. Визначте процедуру її надання.*

**13.** Проаналізуйте положення Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» та визначте, які адміністративні послуги надаються у сфері збирання, накопичення, захисту, зберігання, обліку, використання і поширення інформації Єдиного державного демографічного реєстру, оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсними та знищення документів, передбачених цим Законом.

## Список нормативно-правових актів та літератури

Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>

Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17>

Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг: Указ Президента України №558/2019 від 20.07.2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5582019-28853>

Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закон України 15.07.2021 (набрання чинності 07.11.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text>

Про деякі заходи із забезпечення надання якісних публічних послуг: Указ Президента України №647/2019 від 04.09.2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6472019-29441>

Про затвердження Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 № 57. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/57-2013-%D0%BF>

Про затвердження Примірного положення про Центр надання адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 № 118. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-%D0%BF>

Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 03.01.2013 № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/13-2013-%D0%BF>

Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини: постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2019-%D0%BF>

Порядок надання комплексної послуги «єМалятко»: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2019-%D0%BF>

«єМалятко»: узгоджено спільний план дій. URL: <https://www.president.gov.ua/news/yemalyatko-uzgodzheno-spilnij-plan-dij-56801>

Про затвердження Порядку видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю: Наказ Міністерства юстиції України від 11.07.2012 № 1043/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1170-12>

Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи

аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>

Жук Ю. Організаційно-правове регулювання адміністративних послуг в Україні. *Ефективність державного управління*: Зб. наук. праць. 2015. Вип. 43. С. 236-342. URL: [http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo\\_1/edu\\_43/fail/31.pdf](http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_43/fail/31.pdf)

Лис А. Концепція надання послуг населенню органами державної влади і органами місцевого самоврядування. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2015. Вип. 2. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp\\_2015\\_2\\_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2015_2_3)

Он-лайн Будинок юстиції. URL: <https://online.minjust.gov.ua/>

Основи публічного адміністрування: навч. посібник /За заг. ред. Н.П. Матюхіної (Битяк Ю.П., Матюхіна Н.П., Ковтун М.С. та ін.). Х.: Право, 2020.

Соловйова О.Н. Стандарти якості адміністративних послуг/ [http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2024/1/Solovyova\\_251.pdf](http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2024/1/Solovyova_251.pdf)

Берназюк О. Адміністративні електронні послуги: поняття та умови впровадження в Україні. *Інформаційне право*. 2019. №5. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/5/37.pdf>

## **Тема 5. Система публічного адміністрування у сфері юстиції**

**4 години**

### **Питання для обговорення**

1. Система публічного адміністрування у сфері юстиції: особливості організації та правового забезпечення.
2. Міністерство юстиції України в системі публічного адміністрування: особливості адміністративно-правового статусу.
3. Територіальні органи Міністерства юстиції України
4. Децентралізація повноважень у сфері публічного адміністрування юстицією
  - публічне адміністрування у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень;
  - публічне адміністрування у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.
  - публічне адміністрування у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.

5. Публічне адміністрування у сфері примусового виконання рішень судів та інших державних органів.

### **З а в д а н н я**

**10.** Проаналізуйте Положення про Міністерство юстиції України (Мін'юсту), особливості його структурної побудови та визначить відповідність структури Мін'юсту завданням, покладеним на дане Міністерство, а також положенням постанови Кабінету Міністрів України «Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій» (від 12.03. 2005 р №179) та Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12. 2017 р. № 1013-р ).

#### **Визначить:**

- місії директоратів Мін'юсту (чим зумовлено їх створення, спрямованість діяльності, відмінності директоратів від департаментів та управлінь);
- функції директоратів Мін'юсту.

#### **11. Міністр юстиції підписав наступні накази:**

- 1) про затвердження Положення про Державну архівну службу України;
- 2) про створення Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Харків);
- 3) про затвердження Положення про юридичну службу в системі Міністерства охорони здоров'я України та підприємств, установ, організацій, що входять до сфери його управління;
- 4) про затвердження Положення про Координаційний центр з надання правової допомоги;
- 5) про притягнення до дисциплінарної відповідальності державного секретаря Міністерства юстиції України;
- 6) про запровадження в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах режиму особливих умов;
- 7) про затвердження Положення про структурні підрозділи апарату Міністерства юстиції;
- 8) про заохочення начальника Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції;
- 9) про затвердження Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги.
- 10) про призначення на посаду керівника юридичної служби Міністерства освіти і науки України

11) про проведення перевірки стану розгляду питань правової роботи та систематизації законодавства на засіданнях колегій, нарадах Міністерства освіти і науки України;

12) про затвердження Порядку проведення перевірок діяльності органів державної виконавчої служби, приватних виконавців

***Зробіть юридичний аналіз наведених правових актів з точки зору їх законності.***

12. На обласній установчій конференції було прийнято рішення про створення обласного громадського об'єднання «Громадська злагода». Обраний на конференції голова об'єднання підготував документи для державної реєстрації та надіслав їх поштою до Міністерства юстиції України. Через декотрий час документи були повернуті із Міністерства та надійшла відповідь з відмовою у державній реєстрації громадського об'єднання. В якості причин відмови вказувалось на відсутність відомостей про засновників, а також те, що керівництво об'єднання звернулось не за адресою.

***Дайте юридичний аналіз ситуації. Проаналізуйте законодавство у сфері державної реєстрації та визначте суб'єктів та порядок державної реєстрації громадських об'єднань, у тому числі регіональних.***

## **Заняття №2**

13. Заняття відбувається у формі обговорення результатів проведеного функціонального обстеження Міністерства юстиції України та його територіальних органів (структурних підрозділів).

### **Методичні рекомендації до виконання практичного заняття**

Функціональний аналіз органів державної влади здійснюється на основі відповідного функціонального обстеження апаратів цих органів усіх рівнів

Під **функціональним обстеженням** розуміють інструмент постійного аналізу відповідності завдань і функцій органів виконавчої влади чинному законодавству, а також відповідності внутрішньої структури цих органів покладеним на них завданням і функціям з метою усунення з практики їх діяльності внутрішніх суперечностей, дублюючих функцій та функцій, що не належать до сфери їх повноважень.

**Мета практичного заняття:** - уточнення і аналіз цілей, завдань і функцій Мін'юсту (або його територіальних органів, структурних підрозділів), їх відповідності чинному законодавству, відповідній державній політиці; - визначення відповідності внутрішньої структури і функцій Мін'юсту цим цілям і завданням; - оцінка раціональності розподілу функцій як всередині обстежуваного органу, так і в межах системи органів, підприємств та установ підпорядкованих Мін'юсту.

Для виконання завдання із складу студентів групи формуються робочі групи (3-5 студентів). Кожна робоча група за результатами проведеного

функціонального аналізу готує підсумковий Звіт, який захищається під час проведення практичного заняття.

***Завдання функціонального обстеження апарату Мін'юсту полягають у тому, щоб визначити:***

- які законодавчо визначені цілі поставлено перед Мін'юстом і чи охоплюють їх завдання, передбачені у положенні про цей орган;
- які функції закріплено у положенні про Мін'юст і наскільки вони відповідають завданням, визначеним в інших актах законодавства;
- якою мірою положення про структурні підрозділи Мін'юсту відповідають положенню про цей орган, чи повністю повноваження цих органів забезпечують виконання функцій, покладених на орган;
- чи потребують уточнення перелік завдань і функцій Мін'юсту, а також структура його апарату.

***Етапи проведення функціонального обстеження:***

- збір первинної документальної інформації та матеріалів, необхідних для проведення функціонального обстеження Мін'юсту;
- нормативний аналіз повноважень і функцій Мін'юсту, які законодавчо закріплені за ним;
- виявлення основних функцій обстежуваного органу та їх розподіл функцій за їх типологічними ознаками (наприклад, контрольно-наглядові функції, координаційні функції, нормотворчі функції, функції прогнозування та планування, освітні та просвітницькі функції тощо) – див. Додаток №1;
- аналіз співвідношення завдань і функцій органу та його структури;
- формулювання пропозицій щодо функцій Мін'юсту;
- виявлення функцій, які можуть бути передані на виконання іншим виконавцям (як державним, так і недержавним);
- узагальнення інформації, формування звіту.

***Рекомендації щодо етапів проведення функціонального обстеження.***

На основі зібраної первинної документальної інформації та матеріалів, необхідних для проведення функціонального обстеження, здійснюється нормативний аналіз повноважень і функцій, якими наділений Мін'юст.

*Перелік необхідних документів, що визначають повноваження органу державної влади:* закони України; акти Президента України; акти Кабінету Міністрів України; акти Мін'юсту; рішення обласних (районних, районних у містах) рад; положення про Мін'юст; положення про структурні підрозділи Мін'юсту (територіальні підрозділи, підвідомчі підприємства та установи); структура Мін'юсту, його структурних підрозділів та територіальних органів.

У результаті проведення аналізу формується кінцевий перелік функцій Мін'юсту.

**На основі проведення первинного функціонального аналізу<sup>1</sup> Міністерства юстиції України необхідно:**

---

<sup>1</sup> Під **функціональним аналізом** розуміють інструмент встановлення відповідності завдань і функцій органів виконавчої влади чинному законодавству, а також відповідності

### **1) визначити:**

- цілі, завдання та функції (наприклад, контрольно-наглядові функції, координаційні, нормотворчі, функції прогнозування та планування, освітні та просвітницькі функції тощо) Мін'юсту, їх відповідність чинному законодавству;

- відповідність внутрішньої структури і функцій Мін'юсту цим цілям і завданням;

**2) виявити функції**, які повинні виконуватися безпосередньо Мін'юстом, а також функцій, які можуть бути перерозподілені між органами влади, передані громадським організаціям, на аутсорсинг або ліквідовані (для орієнтації див. Додаток 1).

### **3) сформулювати:**

- висновки щодо основних проблем, які пов'язані із визначенням, формулюванням, розподілом тощо завдань та функцій Мін'юсту;

- пропозиції щодо можливих функціональних та структурних змін Мін'юсту.

### **Наприклад:**

| Функції, які можливо передати на виконання недержавним (або іншим) організаціям | Функції, які не можливо передати на виконання недержавним (або іншим) організаціям |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                 |                                                                                    |

***Під час складання переліку функцій доцільно розглядати кожену функцію в таких аспектах:***

1. Чи виконання функції є необхідним для досягнення визначених мети, цілей і завдань Мін'юсту?

2. Чи є дублювання функцій як між структурними підрозділами обстежуваного органу, між Мін'юстом та підпорядкованими йому установами/організаціями всередині галузі, так і між різними центральними органами виконавчої влади (органами місцевого самоврядування)?

3. Чи є можливості повного або часткового скасування (скорочення) функції, що аналізується, або передачі її виконання іншим органам виконавчої влади або органам управління нижчого рівня (регіональним або місцевого самоврядування)?

4. Чи існують такі функції, виконання яких необхідне для досягнення цілей Мін'юсту, але які досі не виконувались або виконувались опосередковано через інші центральні органи виконавчої влади?

---

внутрішньої структури цих органів покладеним на них завданням і функціям з метою усунення з практики їх діяльності внутрішніх суперечностей, дублюючих функцій та функцій, що не належать до сфери їх повноважень.

5. Чи є такі функції, виконання яких доцільно передати на виконання до приватного сектора або до громадських (самоврядних) організацій?

### **Форма і зміст Звіту**

#### ***Розділ 1. Стислий огляд результатів функціонального обстеження.***

Цей розділ містить висновки щодо основних функцій Мін'юсту (територіального органу), їх відповідності структурі Мін'юсту, розподілу функцій за пріоритетами і ефективності їх здійснення в рамках існуючої структури.

#### ***Розділ 2. Основні проблеми, виявлені за результатами функціонального обстеження, та пропозиції щодо змін у розподілі функцій Мін'юсту (або територіального органу, структурного підрозділу), необхідних структурних змін.***

Основні проблеми, виявлені за результатами функціонального обстеження (пов'язані із визначенням, формулюванням, розподілом тощо завдань та функцій обстежуваного органу). Для прикладу – див. **ДОДАТОК №1**.

Пропозиції стосуються упорядкування основних функцій обстежуваного органу (функції, які повинні виконуватися безпосередньо даним органом), скорочення чи делегування частини функцій іншим виконавцям і відповідної реструктуризації Мін'юсту. Пропозиції щодо можливих функціональних та структурних змін можуть бути оформлені у формі таблиці.

**3. Список використаних джерел:** нормативно-правові акти, використана література, Інтернет-джерела.

### **ДОДАТОК №1**

***Серед типових проблем,*** виявлених під час проведення функціонального обстеження, можна зазначити наступні (для прикладу):

- переобтяженість міністра та міністерства адміністративними питаннями;
- незбалансованість (переобтяженість окремими повноваженнями, неузгодженість, суперечність, невідповідність законодавству тощо) розподілу повноважень міністра та державного секретаря міністерства;
- не сконцентрованість (або недостатня сконцентрованість) на питаннях вироблення державної політики у відповідній сфері;
- дисбаланс функцій певних типологічних груп у положеннях про орган (зокрема, низька частка політично-програмних функцій міністерств);
- виконання певних функцій органу не закріплено у положеннях жодного його структурного підрозділу, а деякі функції здійснюються усіма без винятку структурними підрозділами;



- деякі функції органу мають двох головних виконавців, а по деяких – не виявлено жодного виконавця;
- спостерігається дублювання функцій як в межах одного органу, так і між органами системи Мін'юсту, іншими органами виконавчої влади (органами місцевого самоврядування, іншими суб'єктами);
- наявні функції, які фактично виконуються структурними підрозділами органу, але не закріплені у положеннях;
- нечітко сформульовані функції у положеннях про органи та їх структурні підрозділи;
- відсутність положень про директориати міністерства (інші структурні підрозділи), невизначеність (нечіткість визначення) їх завдань, функцій, структури;
- надто деталізовано прописані функції у положеннях про деякі структурні підрозділи органів тощо.

#### С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 № 160-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19>

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>

Положення про Міністерство юстиції України: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07. 2014 № 228. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

Про реформування територіальних органів Міністерства юстиції та розвиток системи надання безоплатної правової допомоги: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2016. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248854014>

Положення про Координаційний центр з надання правової допомоги: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.06.2012 № 504 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504-2012-%D0%BF>

Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09. 2017 р. № 654-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2017-%D1%80>

Деякі питання територіальних органів Міністерства юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2019 р. № 870. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/870-2019-%D0%BF/sp:wide:max20>

Постанова Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 № 20 «Деякі питання територіальних органів Міністерства юстиції» утворено як юридичну особу публічного права міжрегіональний територіальний орган Міністерства юстиції з питань виконання кримінальних покарань URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20-2020-%D0%BF#Text>

Про затвердження Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 № 1040 (редакція від 12.10. 2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1040-2008-%D0%BF>

Про затвердження Порядку здійснення контролю у сфері державної реєстрації: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.12.2016 р. № 990 (редакція від 02.11.2019). URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/990-2016-%D0%BF/print1509655127780322>

Про реалізацію правопросвітницького проекту “Я маю право!” у 2020-2022 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 № 552-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-2019-%D1%80>

Положення про міжрегіональні управління юстиції Міністерства юстиції України: Затв. наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 № 1707/5 (назва в редакції Наказу Міністерства юстиції від 23.10.2019 № 3228/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0759-11#n19>

Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги (в редакції наказу Міністерства юстиції України № 1487/5 від 24.05.2016). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1091-12>

Про затвердження Порядку проведення органами юстиції перевірок стану додержання законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів: Наказ Міністерства юстиції України від 19.01.2012 № 93/5 (редакція від 25.10.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0067-12#n16>

Про затвердження Порядку здійснення контролю за діяльністю працівників органів державної виконавчої служби, приватних виконавців: Наказ Мін'юсту України від 22.10.18 р. № 3284/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1195-18>

Про затвердження Порядку проведення перевірки організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, організації нотаріальної діяльності приватних нотаріусів, дотримання державними і приватними нотаріусами порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства Наказ Мін'юсту України від 17.02.2014 № 357/5. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0298-14>

Про утворення Державної установи «Центр пробації»: Наказ Міністерства юстиції України від 01.03.2016 № 571/5. URL: <http://kosivrda.gov.ua/attachments/category/156/Polozennya.pdf>

Пробація в Україні: офіційний веб-сайт. URL: [http://www.probation.gov.ua/?page\\_id=1594](http://www.probation.gov.ua/?page_id=1594)

Про затвердження Типового положення про уповноважений орган з питань пробації та Типового положення про сектор ювенальної пробації: Наказ Міністерства юстиції України від 18.08.2017 № 2649/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1030-17>

### **Публічне адміністрування у сфері державної реєстрації**

Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>

Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>

Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні: Закон України від 16.11.1992 № 2782-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/2782-12>

Про запровадження реалізації пілотного проекту щодо державної реєстрації шлюбу: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09. 2017 № 654-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2016-%D1%80>

Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів у сфері державної реєстрації актів цивільного стану: Наказ Міністерства юстиції України від 29.08.2018 № 2825/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0979-18>

Про затвердження Правил державної реєстрації актів громадянського стану в Україні Наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2000 № 52/5 (дію відновлено). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00>

Про запровадження пілотного проекту щодо подання заяв у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через мережу Інтернет: Наказ Міністерства юстиції України від 09.07.2015 № 1187/5. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0812-15>

Кваліфікаційні вимоги до державного реєстратора: Затв. Наказом Міністерства юстиції України від 25. 12. 2015 р. № 2790/5 (в редакції наказу Міністерства юстиції України від 04.11.2019 р. № 3388/5). URL: <https://minjust.gov.ua/n/22584>

## Тема 6. Управління системою надання безоплатної правової допомоги

### Питання для обговорення

1. Система надання безоплатної правової допомоги населенню: правові засади та її організаційна модель.
  - надання БПД (право на БПД, правові послуги, система суб'єктів надання послуг).
  - надання БВПД (право на БВПД, правові послуги, система суб'єктів надання послуг).
2. Суб'єкти управління системою надання безоплатної правової допомоги.
  - 2.1. Міністерство юстиції України в системі управління системою надання безоплатної правової допомоги.
  - 2.2. Координаційний центр з надання правової допомоги: особливості правового статусу.

### Завдання

**14.** Громадянина С. було затримано працівниками Національної поліції за вчинення дрібного хуліганства о 21 годині вечора. Його дружина одразу повідомила про це, зателефонувавши на єдиний телефонний номер системи БПД та просила надати їй чоловіку адвоката. Однак, їй відмовили посилаючись на те, що після 21 год. регіональні центри БПД не працюють. До того ж для отримання такої безоплатної допомоги потрібне повідомлення безпосередньо від затриманої особи, а від родичів такі заявки не приймаються. Також дружині роз'яснили, що послугами безоплатної вторинної правової допомоги можуть скористатися виключно малозабезпечені громадяни та порадили звернутися до приватного адвоката.

***Проаналізуйте ситуацію. Чи правомірно відмовили у наданні БВПД? Хто має право на безоплатну вторинну правову допомогу?***

**15.** Адвокат Р. виявив бажання надавати БВПД, для чого надав до Координаційного центру БПД заву, копії паспорта, реєстраційного номера облікової картки платника податків, та свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю. Однак, його заяву залишили без розгляду та попросили надати копію диплому про вищу юридичну освіту та довідку Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відповідного регіону про відсутність дисциплінарних стягнень. У Центрі БПД зазначили, що лише після надання цих документів адвокат буде допущений до участі у конкурсі.

***Проаналізуйте ситуацію. Які документи потрібні для участі у конкурсі з відбору адвокатів, які залучаються для надання БВПД? Який порядок проведення цього конкурсу?***

16. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Львівської області порушила дисциплінарне провадження за письмової скаргою гр. І щодо адвоката М., який надає БВПД. Гр. І вказує, що адвокат порушив положення статті 17 Правил адвокатської етики, що затвердженні 09 червня 2017 року Звітно-виборним з'їздом адвокатів України, а саме одночасно надає безоплатну вторинну правову допомогу у 45 справах за дорученнями, у зв'язку із чим не може приділити належної уваги адміністративній справі гр. І., неодноразово відмовляв йому у зустрічі для обговорення обставин справи та стратегії захисту його інтересів.

Адвокат у своїх поясненнях наполягав на закритті дисциплінарного провадження, обґрунтовуючи свою позицією тим, що кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури не уповноважена здійснювати оцінювання та моніторинг якості надання адвокатами БВПД.

***Ознайомитися зі Стандартами якості надання БВПД у цивільному, адміністративному процесах та представництва у кримінальному процесі, та визначить яких стандартів має дотримуватися адвокат, що надає БВПД. Які органи уповноважені здійснювати моніторинг та оцінювання якості надання адвокатами БВПД?***

#### Список нормативно-правових актів та літератури

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

Положення про Координаційний центр з надання правової допомоги: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.06.2012 № 504 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504-2012-%D0%BF>

Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. № 1363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF>

Порядок і умови проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. № 1362. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1362-2011-%D0%BF>

Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посади директора Координаційного центру з надання правової допомоги : наказ Міністерства юстиції України від 10.05.2017 №1515/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1101-17>

Про затвердження Стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному, адміністративному процесах та представництва у кримінальному процесі : наказ Міністерства юстиції

України від 21.12.2017 № 4125/5. URL:  
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1554-17>

Правила адвокатської етики, що затвердженні 09 червня 2017 року Звітно-виборним з'їздом адвокатів України. *Офіційний веб-сайт Національної асоціації адвокатів України.* URL:  
[http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017\\_596f00dda53cd.pdf](http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf).

Типове положення про бюро правової допомоги: Затв. наказом Міністерства юстиції України від 31.03.2016 р. № 26. URL:  
[http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/MUS26555.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS26555.html)

Порядок оцінювання адвокатів за результатами конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги: Затв. наказом Міністерства юстиції України від 13.11.2017 № 3552/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1387-17>

Порядок та критерії залучення органами місцевого самоврядування юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги : затв. Наказом Міністерства юстиції України від 15.06.2012 р. № 891/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0987-12>

Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 24.05.2016 №1487/5). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1091-12>

Мережа громадських радників розширюється. URL:  
<https://www.legalaid.gov.ua/ua/holovna/196-zhovten-2018/2397-merezha-hromadskykh-radnykiv-rozshyruietsia>

Peer Review: крок за кроком до якості безоплатної правової допомоги. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/peer-review-krok-za-krokom-do-yakosti-bezoplatnoyi-pravovoyi-dopomogi.html>

## Тема 7. Кадрове забезпечення публічного адміністрування

### Питання для обговорення

#### 4 години

1. Публічна служба та її роль у реалізації завдань та функцій публічного адміністрування.

1.1. Державна служба як складова публічної служби.

1.2. Державна служба в органах юстиції: особливості організації та правового забезпечення.

2. Управління персоналом на державній службі (правові засади, поняття та класифікація персоналу державної служби, його чисельність та структура, суб'єкти управління персоналом на державній службі).

3. Управління організаційною культурою. Лідерство на державній службі (організаційно-правовий аспект).

4. Етичні засади публічного адміністрування. Проблема іміджу державних службовців й державної служби

#### Завдання

17. Гр. С. вирішив взяти участь у проведенні конкурсу на зайняття посади директора Координаційного центру з надання правової допомоги. Для цього він надав до Комісії письмову заяву про участь у конкурсі, до якої долучив резюме; копію документу, який підтверджує, що гр. С. з 2012 по 2015 роки був депутатом районної ради; копію паспорта; копію диплома про здобуття вищої економічної освіти за рівнем спеціаліст; копію трудової книжки, мотиваційний лист. Після проведення перевірки документів на участь у конкурсному відборі, що тривала 15 робочих днів, гр. С. було повідомлено, що він не допускається до участі в наступному етапі конкурсу, у зв'язку із невідповідністю документів установленим вимогам. Гр. С. не погоджуючись з таким рішенням Комісії вказав про намір його оскаржити.

*Зробіть юридичний аналіз ситуації. Визначте порядок проведення конкурсу на зайняття посади директора Координаційного центру з надання правової допомоги.*

18. Ознайомтеся зі структурою та змістом наступних документів: Міжнародного кодексу поведінки державних посадових осіб; Європейського кодексу належної управлінської поведінки; Модельного кодексу поведінки державних службовців (Додаток до Рекомендації № R (2000) 10 Комітету Міністрів Ради Європи про кодекси поведінки для державних службовців від 11.05. 2000 р.), етичних кодексів державної служби окремих зарубіжних країн (на вибір).

*З врахуванням положень Закону «Про запобігання корупції», Правил етичної поведінки державних службовців надайте та обґрунтуйте відповідь*



*на питання: які, на вашу думку, положення із зазначених джерел доцільно запозичити вітчизняним правникам при підготовці етичних кодексів публічної служби.*

**19. Відмінності між керівником і лідером.**

Дослідження науковцями змісту діяльності, соціальних ролей, методів впливу, обов'язків керівників і лідерів вказують, що кожний з них виконує свою, важливу роль в управлінській сфері. Найкращим способом структурованіше пояснити відмінності між ними є застосування методу порівняльних характеристик.

*Проаналізуйте надані нижче властивості керівників/лідерів та встановіть відмінності та паралелі між них. Заповніть запропоновану таблицю - визначить, які із наведених властивостей більшою мірою характеризують керівників, а які лідерів.*

**Основні характеристики керівників/лідерів**



- Обирається або призначається на офіційному рівні, тобто цей процес є цілеспрямованим і здійснюється під контролем.

- Має підтримку у вигляді делегованих йому офіційних повноважень і, як правило, діє в їх межах у конкретній функціональній сфері. Ці повноваження він отримує разом із обійманою посадою.

- Переконає послідовників. Вважає важливим дотримуватися соціальної справедливості. Визнає свої помилки.

- Покладається на довірливі відносини, вільний вибір, дискусію, Спонукає інших йти за собою.

- Несе відповідальність перед законом за стан справ у колективі, за результати його діяльності.

- Управляє роботою підлеглих за правилами. Детально планує їх діяльність. Вимагає довіри, підлеглі отримують винагороду в якості грошей.

- Створює правила. Наказує підлеглим і сам встановлює, що є справедливим.

- Офіційної відповідальності за свої дії не несе. Покликаний регулювати міжособистісні стосунки у групі, які мають неформальний характер.

- Спонукає персонал до дотримання прийнятих стандартів, прагне до стабільності і спокою, орієнтований на результат. Уникає конфліктів,

додержується певної стратегії. Взаємодіє з культурою організації і підлаштовується під неї.

- Задоволений сучасним станом справ, підтримує звичайний порядок і прагне до передбачуваності. Намагається мінімізувати будь-які ризики, діє реактивно, тобто реагує на події, а не готується до них.

- При позитивному статусі є центром наслідування.

- Завжди певна зірка, законодавець моди в групі, психологічний центр, ядро – коли думки, ідеали, цінності, судження навіть предмети вжитку чи побуту стають наслідуванням для інших і мають цінність в групі.

- Більшою мірою у своїх діях опирається на довіру, на визнання його як авторитету групи, члени якої з власної волі прислухаються до нього і вірять у його силу. Може брати на себе керівництво.

- Виникає стихійно і займає ключові позиції з відкритої чи прихованої згоди групи. Цього поява та існування великою мірою залежить від настрою групи, психологічного клімату, міжособистісних відносин.

- Веде за собою людей згідно з принципами. Має послідовників і прибічників, яким вказує потрібний напрям. Завойовує довіру. Винагорода послідовників – самоповага, інтерес і задоволення від роботи.

- Вплив заснований на формальних владних повноваженнях..  
Опирається на субординацію, покарання, координацію, контроль.

- Жадає ефективних перетворень, які б розвивали групу. Легко йде на

ризик, діє активно на основі пріоритетів.

- Вплив ґрунтується на особистій харизмі. Звертається до почуттів.

- Надихає інших та шукає змін і нових досягнень. Шукає нових можливостей. Змінює і формує культуру організації.

| КЕРІВНИК | ЛІДЕР |
|----------|-------|
|          |       |
|          |       |
|          |       |
|          |       |
|          |       |
|          |       |
|          |       |
|          |       |
|          |       |
|          |       |
|          |       |

#### Список нормативно-правових актів та літератури

Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII.  
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/card4#History>

Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/586-14>

Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>

Положення про Міністерство юстиції України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.05.2014 № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

Про затвердження Правил етичної поведінки працівників апарату Міністерства юстиції України та його територіальних органів: Наказ

Міністерства юстиції України від 21.09.2017 № 2952/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2017-p>

Правила адвокатської етики, що затвердженні 09 червня 2017 року Звітно-виборним з'їздом адвокатів України. *Офіційний веб-сайт Національної асоціації адвокатів України.* URL: [http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017\\_596f00dda53cd.pdf](http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf).

Про затвердження Правил професійної етики нотаріусів України: затв. Наказ Міністерства юстиції України від 04.10.2013 № 2104/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1730-13#n7>

Порядок допуску до професії приватного виконавця: затв. Наказом Міністерства юстиції України 25.10.2016 від 22.10.2018 № 3053/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1445-16>

Про затвердження Порядку проведення перевірок діяльності органів державної виконавчої служби, приватних виконавців № 3284/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1195-18>

Про затвердження Спеціальних вимог до рівня професійної компетентності державних виконавців та керівників органів державної виконавчої служби: Наказ Міністерства юстиції України від 21.10.2016 N 3005/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1441-16>

Європейський кодекс належної управлінської поведінки.- Люксембург: Офіс офіційних публікацій ЄС, 2005. 13с. URL: [http://civic.kmu.gov.ua/civic\\_old/doccatalog/document?id=128635](http://civic.kmu.gov.ua/civic_old/doccatalog/document?id=128635)

Європейський кодекс поведінки для всіх осіб, які залучені до місцевого та регіонального врядування : ухвалив Конгрес місцевих та регіональних влад Європи 7 листопада 2018 року. URL: <https://rm.coe.int/168071b2e5>

Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб: Резолюція 51/59 Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 12 грудня 1996 року: URL: [http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995\\_788](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_788)

Арбітражні керуючі створили власну Національну асоціацію. URL: <https://sud.ua/ru/news/publication/155103-arbitrazhni-keruyuchi-stvorili-vlasnu-natsionalnu-asotsiatsiyu>

Асоціація приватних виконавців України. URL: <https://www.apvu.com.ua/index.php?item=home>

Колісниченко Н.М. Управлінські компетенції високопосадовців деяких країн ОЕСР. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2007-2/doc/5/02.pdf>

Матюхіна Н. П. Формування та розвиток вищого корпусу державної служби як один із пріоритетів державної політики у сфері державної служби. *Особистість. Суспільство. Право: М-ли міжн. наук.-практ. конф. Полтава, 2012.* С.234-239 URL: [http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1741/1/Matjxina\\_3.pdf](http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1741/1/Matjxina_3.pdf)

Основи публічного адміністрування: навч. посібник /За заг. ред. Н.П. Матюхіної (Битяк Ю.П., Матюхіна Н.П., Ковтун М.С. та ін.). Х.: Право, 2020.

230 с..

Публічна служба: посібник для підготовки для іспиту / За заг. ред. Н.П. Матюхіної (Битяк Ю.П., Матюхіна Н.П., Федчишин С.А.). Х.: Право, 2018.

Рекомендація № R (2000) 10 Комітету Міністрів Ради Європи про кодекси поведінки для державних службовців від 11.05. 2000 р. URL: [http://www.dridu.dp.ua/cpk/Lib/7\\_Zapobigannya%20ta%20protydiya%20proyavam%20korup/Legislation/Legislature/Rekomend\\_poved\\_DS.pdf](http://www.dridu.dp.ua/cpk/Lib/7_Zapobigannya%20ta%20protydiya%20proyavam%20korup/Legislation/Legislature/Rekomend_poved_DS.pdf)